

Arbeidsmarkedsprognose for Vestfold og
Telemark 2022

Sammendrag

Etter flere år med lav ledighet gikk vi inn i 2020 med tro på fortsatt positiv utvikling i arbeidsmarkedet. Med koronapandemien som rammet landet i mars ble arbeidsmarkedet på kort tid snudd på hodet. Smitteverntiltakene som ble innført 12.mars 2020 resulterte i det bratteste fallet i aktivitetsnivå i norsk økonomi noensinne, og resulterte i den høyeste registrerte ledigheten siden mellomkrigstiden. I Vestfold og Telemark var andelen helt ledige 2,8 prosent i februar 2020 og i mars steg ledigheten til 10,7 prosent. Utover høsten 2020 sank andelen betraktelig til vi igjen fikk en ny økning i ledigheten i mars 2021.

Inngangen til 2022 er preget av en urolig situasjon på arbeidsmarkedet med permitteringer og oppsigelser særlig innen overnattings- og serveringsvirksomhet, som følge av nye smittevernstiltak etter nok en ny variant av korona viruset. Samtidig er det mange utlyste stillinger og i enkelte bransjer stort sett ikke mulig å oppdrive arbeidskraft.

Ved å fremskrive etterspørselen etter arbeidskraft, arbeidsstyrken, nettoutpendlingen og tiltaksnivå, anslår «Arbeidsmarkedsprognosen for Vestfold og Telemark» ledigheten for det kommende år. Det er knyttet stor usikkerhet til disse anslagene, først og fremst i forhold til utviklingen av pandemien og smittevernsrestriksjoner.

NAV Vestfold og Telemark legger til grunn en økning i etterspørselen etter arbeidskraft i fylket tilsvarende 0,8 prosent i 2021 og deretter 0,6 prosent i 2022. Samtidig anslår vi at arbeidsstyrken vil gå i negativ retning, hovedsakelig fordi befolkningsframskrivningene viser at befolkningen i fylket fortsette å øke i de eldste aldersgruppene.

Selv om yrkesfrekvensen de siste årene har vært relativt stabil, har den i et lengre perspektiv hatt en synkende trend. Yrkesfrekvensen påvirkes blant annet av demografien i fylket, etterspørsel etter arbeidskraft, innvandring, utdanningsnivå og tiltaksnivået hos NAV. NAV Vestfold og Telemark anslår at yrkesfrekvensen for 2021 og 2022 blir henholdsvis 65,7 og 65,8 prosent.

Samlet sett gir prognosen en estimert gjennomsnittlig ledighet på 5 088 personer i 2022 mot 7 074 i 2021. Ledigheten forventes å stige fra januar 2022 og gradvis synke utover vinter/vår, for deretter å stige noe mot slutten av året igjen. Hovedutfordringen framover vil være å hindre at arbeidsledigheten fører til utenforskap, særlig for sårbare grupper.

Innhold

1	Vurdering av fjorårets anslag	4
1.1	Etterspørselssiden	4
1.2	Tilbudssiden.....	4
1.3	Ledighetsvurdering.....	4
2	Etterspørsel etter arbeidskraft i Vestfold og Telemark.....	4
2.1	Etterspørselssiden i arbeidsmarkedet.....	4
2.2	Hovedkonklusjoner fra Bedriftsundersøkelsen 2021	5
2.3	Makroøkonomiske forventninger	5
2.4	Sysselsetting i fylket	7
2.5	Forventet sysselsettingsutvikling	13
3	Tilbudssiden i arbeidsmarkedet	13
3.1	Utvikling i antall arbeidsledige	13
3.2	Helt ledige.....	13
3.3	Arbeidsstyrken.....	14
3.4	Pendling.....	16
4	Tilpasningen på arbeidsmarkedet	17
4.1	Stramheten i arbeidsmarkedet	17
4.2	Rekrutteringsproblemer	17
5	Prognose over registrert ledighet	18
5.1	Tiltaksnivå.....	18
5.2	Prognose over registrert ledighet	18

1 Vurdering av fjorårets anslag

1.1 Etterspørselssiden

NAV Vestfold og Telemark anslo en reduksjon i sysselsettingen på 1,6 prosent samlet sett fra 2019 til 2020, primært innen overnatting og servering samt transport. Faktisk endring ble en reduksjon på 0,8 prosent totalt.

1.2 Tilbudssiden

NAV Vestfold og Telemark forventet en arbeidsstyrke lik 209 180 personer i 2020, noe nedgang fra 2019. I årets prognose forventes arbeidsstyrken å bli 208 734, noe større nedgang enn fjorårets prognose. På grunn av tekniske utfordringer har ikke arbeidsstyrken for 2020 blitt gjort tilgjengelig ennå fra NAV.

1.3 Ledighetsvurdering

NAV Vestfold og Telemark forventet en nedgang i ledigheten og anslo at ledigheten ville ligge på 3,3 prosent i 2021. Ledigheten endte på 3,4 prosent av arbeidsstyrken i 2021.

2 Etterspørsel etter arbeidskraft i Vestfold og Telemark

2.1 Etterspørselssiden i arbeidsmarkedet

I denne delen gjennomgås sysselsettingsutviklingen i fylket, med det mål å fremskrive etterspørselen etter arbeidskraft i prognoseperioden.

Det legges til grunn sysselsettingstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB), NAV sin bedriftsundersøkelse for 2021, tilbakemeldinger fra utvalgte markedsområder i NAV i Vestfold og Telemark, analyser fra Norges Bank, Finansdepartementet og SSB, og i noen tilfeller andre aktuelle kilder.

TO MÅL PÅ ARBEIDSLEDIGHETEN I NORGE

NAVs ledighetstall viser antall personer som registrerer seg som arbeidssøkere hos NAV. Statistisk sentralbyrås (SSB) arbeidskraftundersøkelse (AKU) er en utvalgsundersøkelse som kartlegger arbeidsstyrken, sysselsettingen og arbeidsledigheten. Personer uten arbeid som ikke har rett på dagpenger kan mangle incentiv til å registrere seg som arbeidssøker hos NAV samtidig som de svarer i AKU at de er ledige og aktivt søker arbeid. Dette er en av grunnene til avviket mellom antall registrerte ledige hos NAV og AKU. Se <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/arsaker-til-ulike-tall-pa-arbeidsledighet> for noen generelle årsaker til at de to ledighetsmålene kan utvikle seg ulikt.

2.2 Hovedkonklusjoner fra Bedriftsundersøkelsen 2021

Resultatene fra Bedriftsundersøkelsen i Vestfold og Telemark 2021 viser høy grad av optimisme blant bedriftene, til tross for at koronapandemien fortsatt preger hverdagen til mange. Det er dog store variasjoner mellom bransjene. 23 prosent av bedriftene forventer å øke antall ansatte i sin bedrift det kommende året, mens 12 prosent forventer å nedbemanne. Resten av bedriftene forventer en uendret situasjon fremover. Dette gir en netto positiv forventning på 11 prosent.

De mest optimistiske næringene er blant annet bergverksdrift og utvinning, informasjon og kommunikasjon og industri. Innen industri er det stor variasjon. Bedriftene innen produksjon av elektriske og optiske varer er veldig optimistiske, men treforedling og produksjon av tekstil og lærvarer er nøytrale. De tre næringene med en negativ netto forventning er undervisning og offentlig forvaltning, samt helse og sosialtjenester. Disse gruppene har hatt et økt behov for arbeidskraft under koronapandemiene og forventer nok ikke ha like stort behov for arbeidskraft fremover når pandemien tar slutt.

14 prosent av bedriftene har problemer med å rekruttere relevant arbeidskraft.

Rekrutteringsproblemene er størst innen helse- og sosialtjeneste, industri samt bygge- og anleggsvirksomhet. Samlet sett estimeres det en mangel på 3 430 personer i Vestfold og Telemark. Det er størst mangel på sykepleiere, tømrere og snekkere.

2.3 Makroøkonomiske forventninger

De makroøkonomiske forventningene til 2022 er sterkt knyttet til utviklingen av pandemien både nasjonalt og internasjonalt. Gjenåpningen av samfunnet medførte en oppgang i norsk økonomi samtidig som koronapandemien og nye varianter av viruset vil prege økonomien lenge både nasjonalt og internasjonalt.

Ifølge SSBs *Konjunkturtendensene* (2021/4) har økt vaksinerings og lettelser i nasjonale restriksjoner gjennom våren og sommeren bidratt til at den økonomiske aktiviteten har tatt seg opp til et tilnærmet normalt aktivitetsnivå. Samtidig fører den siste smittebølgen og utbruddet av omikron varianten av koronaviruset til en ny runde med tiltak og restriksjoner. SSB legger til grunn at nye tiltak vil ha en begrenset og midlertidig negativ effekt på økonomien samtidig som at dette er svært usikkert å predikere.

Veksten innen boligpriser har gjort det mer lønnsomt å bygge samtidig som boliginvesteringene har økt. Økte byggekostnader og økt styringsrente vil trolig dempe boligprisveksten og SSB predikerer at boligprisveksten vil avta til 1,5 prosent mot 2024.

SSB antar at innhenting etter koronapandemien fortsetter internasjonalt, men i noe mer moderat tempo enn tidligere anslått. Det er ulik håndtering til pandemien hvor eksempelvis Kinas null-toleranse tilnærming skaper ringvirkninger ved at flyavganger er blitt kansellert, lastehavner nedstengt og reiserestriksjoner innført etter et mindre utbrudd.

På nasjonalt nivå ble det målt en overraskende sterk økning i sysselsetting og arbeidsstyrken 2. og 3. kvartal i år. Den økende etterspørselen etter arbeidskraft innen eksempelvis tjenestenæringer som overnatting og servering kan ha bidratt til at enda flere unge har kommet i jobb. Konkurransen om jobber innen disse næringene har også vært mindre på grunn av innreiserestriksjoner for utenlandske arbeidstakere. Samtidig ventes arbeidsinnvandringen å ta seg opp etter hvert og dempe presset i arbeidsmarkedet.

Arbeidsmarked	2021	2022	2023
Registrert helt ledig	88 000	64 000	60 000
Registrert helt ledig som prosent av arbeidsstyrken	3,1	2,2	2,1
AKU-arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken	4,6	4,0	3,9
Sysselsettingsvekst (AKU)	1,1	1,4	0,4
Arbeidsstyrkevekst (AKU)	0,9	0,7	0,3
Sysselsettingsandel (AKU), nivå	68,8	69,6	69,6
Yrkesdeltakelse, nivå	72,2	72,4	72,4
Realøkonomi			
Konsum i husholdninger mm	4,2	7,9	4,0
Bruttoinvesteringer Fastlands-Norge	1,7	3,0	1,6
- Boliginvesteringer	3,9	6,1	2,5
Petroleumsinvesteringer	1,0	-5,0	6,0
Eksport	2,8	6,6	3,9
- Tradisjonelle varer	6,5	1,6	2,2
Bruttonasjonalprodukt Fastlands-Norge	3,9	3,5	2,4
Valutakurs og oljepris (nivå)			
NOK per euro	10,1	9,8	9,8
Råoljepris i dollar	72,2	80,2	73

Tabell 1: NAVs prognose for utviklingen i norsk økonomi i 2021-2023. Prosentvis vekst om ikke annet er oppgitt
Kilde: Arbeid og velferd 3/2021 Utviklingen på arbeidsmarkedet

Norges Bank peker i *Pengepolitiske rapport (4/2021)* på at gjenåpningen av samfunnet har gitt en markant oppgang i norsk økonomi og at aktiviteten nå er høyere enn før koronapandemien. Hos Norges handelspartnere har også lettelse av smittevernstiltakene gitt en klar oppgang i den økonomiske aktiviteten.

Det som bidrar mest til økningen er høyere konsum hos privathusholdningene. Norges Bank forventer også høyere investeringer fremover. Knapphet på arbeidskraft begrenser produksjonen innen flere bransjer fordi det er vanskelig for bedriftene å få tak i rett arbeidskraft. Ifølge bedriftene er restriksjoner på utenlands arbeidskraft en faktor. En annen faktor er at blant de registrerte ledige er det permitterte som venter på å vende tilbake til jobbene sine og derfor i mindre grad er tilgjengelige for andre arbeidsgivere.

Kronekursen har vært svakere enn anslått. Norges Bank predikerer at kursen vil styrke seg noe videre. Priser på strøm er rekordhøy. Dette skyldes høyere etterspørsel og generell innhenting i den globale økonomien samt lavere tilbud av strøm. Norges Bank anslår at strømprisene vil falle til mer normale nivåer til neste år. Dyr strøm bidrar også til den økte prisveksten totalt sett. Normalisering av økonomien gir da grunnlag for å normalisere styringsrenten. Norges Bank forventer at styringsrenten vil økes gradvis og anslås til 1,75 prosent i 2024.

2.4 Sysselsetting i fylket

I 2020 var 63,2 prosent av befolkningen i Vestfold og Telemark i alderen 15 til 74 år sysselsatt. Dette er en nedgang på 0,9 prosent sammenlignet med 2019. Høyest sysselsettingsandel finner vi i aldersgruppen 40 - 54 år. Lavest sysselsetting er det i den eldste aldersgruppen, der de aller fleste har gått av med pensjon.

Videre følger en vurdering av sysselsettingen i ulike næringsgrupper før det til slutt angis en forventning utvikling i samlet sysselsetting for fylket i 2021 og 2022. Framskrivningene baserer seg på historiske tall, samt en vurdering av hvordan den makroøkonomiske situasjonen vil påvirke næringene i Vestfold og Telemark.

Jordbruk, skogbruk og fiske

I 2020 var 3 368 personer bosatt i Vestfold og Telemark sysselsatt innen jordbruk, skogbruk og fiske. Dette tilsvarer 1,7 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. I tillegg til gårdsdrift, sorterer blant annet gartnerier, skogsdriftselskaper og andre landbruks tjenester under denne næringen. Dette er en næringsgruppe med relativt få ansatte. De siste årene har vi sett en svak nedgang for denne næringen i fylket, men bedriftsundersøkelsen viser at næringen selv ser positivt på fremtiden.

Vi forventer en tilnærmet uendret situasjon for denne næringen, med en økning på 1 prosent i 2021 og ingen økning i 2022.

Bergverk og utvinning

I 2020 var 2 671 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen bergverk og utvinning. Dette tilsvarer 1,3 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Denne næringen består av utvinning av råolje og naturgass, steinbrudd, pukkverk, kalksteinsbrudd og lignende. Fremover forventes det en svak negativ utvikling i oljeprisen samtidig som det er en bransje i omstilling. Samlet sett er næringen en av de mest positive i Bedriftsundersøkelsen.

Vi forventer en økning på 1 prosent i denne næringen både i 2021 og 2022.

Industri, samlet

I 2020 var 20 027 personer bosatt i Vestfold og Telemark sysselsatt i ulik industri. Dette tilsvarer 10 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Mye av industrien i fylket konkurrerer på det internasjonale markedet og en fortsatt svak kronekurs bidrar til økt konkurransevne. Det grønne skiftet vil også gjøre at industrien samlet sett vil endres, der noen deler av næringen vil påvirkes negativt og andre positivt. Så langt ser det ut til at arbeidskraften absorberes internt og at det er lite endringer i sysselsettingen samlet sett.

Samlet sett forventes en økning i sysselsettingen i industrien på 1,5 prosent i 2021 og én prosent i 2022.

Under følger en gjennomgang av de ulike undergruppene i næringen:

Nærings- og nytelsesmidler

I 2020 var 3 338 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Dette tilsvarer 1,7 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Næringen inkluderer slakterier, meierier, viderefordeling av grønnsaker, bakerier og konditorier.

Det forventes en nedgang i antall sysselsatte på én prosent både i 2021 og 2022.

Tekstil og lærvarer

I 2020 var 249 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Dette tilsvarer 0,1 prosent av total sysselsetting i fylket, og er dermed den næringen som sysselsetter færrest i fylket. Ifølge Bedriftsundersøkelsen venter næringen samlet sett en stabil situasjon fremover.

Det forventes en tilnærmet uendret situasjon i denne næringen de neste to årene.

Trevarer

I 2020 var 992 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Dette tilsvarer 0,5 prosent av alle sysselsatte i fylket. Deler av bransjen leverer til bygg- og anleggsbransjen. Vi forventer vekst i bygg- og anleggsbransjen og dette kan smitte over til denne næringen. Næringen rapporterer i Bedriftsundersøkelsen at de samlet sett forventer en økning i antall sysselsatte.

Det forventes derfor økning i denne næringen de neste to årene, tilsvarende 2 prosent i 2021 og 1,5 prosent i 2022.

Treforedling og grafisk produksjon

I 2020 var 402 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen, noe som tilsvarer 0,2 prosent av alle sysselsatte i fylket. Det har vært en liten nedgang i denne bransjen de siste årene. Utviklingen henger i stor grad sammen med folks medievaner og overgangen fra papir til digitale tjenester.

Vi forventer uendret sysselsetting i denne næringen både i 2021 og 2022.

Petroleum og kjemiske produkter

I 2021 var 3 732 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Dette utgjør 1,9 prosent av de sysselsatte i fylket. Næringen er preget av større bedrifter og bedriftsundersøkelsen viser at næringen ser positivt på sysselsettingsutsiktene.

Det forventes en økning i sysselsettingen på 4 prosent i 2021 og 3 prosent i 2022.

Annen industriproduksjon

I 2020 var 1 429 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Næringen sysselsetter totalt 0,7 prosent av alle sysselsatte i fylket og omfatter glass, gips, betong, isolasjon og ortopedirelatert industri. Næringen rapporterer i Bedriftsundersøkelsen at de samlet sett forventer en økning i antall sysselsatte.

Det forventes en økning på 3 prosent i 2021 og én prosent i 2022.

Produksjon av metallvarer

I 2021 var 3 283 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Dette utgjør 1,7 prosent av alle sysselsatte i fylket. Bedriftsundersøkelsen viser at næringen samlet sett er optimistisk, og det forventes derfor en økning i sysselsettingen på én prosent i 2021 og tilsvarende i 2022.

Produksjon av maskiner og utstyr

I 2021 var 3 413 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Dette tilsvarer 1,7 prosent av total sysselsetting i fylket. Fra 2019 har det vært en nedgang i denne næringen, men bedriftsundersøkelsen viser at næringen selv ser positivt på fremtiden.

Det forventes at det samlet sett vil være en liten økning på én prosent i 2021 og 2022.

Produksjon av elektriske og optiske produkter

I 2020 var 3 189 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i denne næringen. Næringen sysselsetter 1,6 prosent av alle sysselsatte i fylket og har hatt en økende trend de siste årene. Bedriftsundersøkelsen viser at næringen som helhet ser positivt på fremtiden.

Det forventes en økning i sysselsettingen på 1,5 prosent i 2021 og én prosent i 2022.

Elektrisitet, vann og renovasjon

I 2020 var 2 725 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i elektrisitet, vann og renovasjon. Dette tilsvarer 1,4 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Ifølge Bedriftsundersøkelsen forventer næringen en økning i sysselsetting fremover.

Det forventes en økning i sysselsetting på 2 prosent i 2021 og tilsvarende i 2022.

Bygge- og anleggsvirksomhet

I 2020 var 19 750 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt i bygg- og anleggsvirksomhet. Dette tilsvarer 9,9 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. I Vestfold og Telemark er det flere store bygge- og renoveringsprosjekter som skal settes i gang, som kan øke etterspørselen i denne næringen. Næringen har hatt en økende trend de siste årene samtidig som de ifølge Bedriftsundersøkelsen sliter med å få tak i fagarbeidere. Dette kan være med på å bremse sysselsettingsveksten.

Det forventes en økning i sysselsettingen i denne bransjen med én prosent både i 2020 og 2021.

Varehandel, motorvognreparasjoner

I 2020 var 28 238 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen varehandel og motorvognreparasjon. Dette tilsvarer 14,2 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Næringsgruppen består blant annet av dagligvare- og klesbutikker, apoteker, bilutsalg og bilverksteder. Næringen er drevet av privat konsum og har i stor grad vært påvirket av pandemien både positivt og negativt.

Det forventes en økning på én prosent i 2021 og en svak negativ trend med 0,3 prosent i 2022.

Transport og lagring

I 2020 var 8 792 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen transport og lagring. Dette tilsvarer 4,4 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Næringsområdet omfatter både passasjer- og godstransport, i tillegg til utleie av transportutstyr med sjåfør. Næringen har hatt en negativ trend den siste tiden og vært særlig påvirket av pandemien.

Det forventes en videre nedgang i denne bransjen tilsvarende én prosent i 2021 og en stabil situasjon i 2022.

Overnattings- og serveringsvirksomhet

I 2020 var 5 311 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen overnattings- og serveringsvirksomhet. Dette tilsvarer 2,7 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Næringen inkluderer hoteller og restauranter, og har opplevd store og negative utslag da pandemien inntraff sist vår.

Det forventes stabil situasjon i denne bransjen i 2021 og en økning på 3 prosent i 2022.

Informasjon og kommunikasjon

I 2020 var 5 420 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen Informasjon og kommunikasjon. Dette tilsvarer 2,7 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Denne næringsgruppen inkluderer hardware- og software- utviklere, men også aviser og forlag. Informasjon og kommunikasjon er en av de mest positive næringene ifølge Bedriftsundersøkelsen.

Det forventes en fortsatt økning i sysselsettingen i denne bransjen tilsvarende 5 prosent i 2021 og 0,5 prosent i 2022. Denne økningen knytter vi spesielt til informasjonsteknologi.

Finansierings- og forsikringsvirksomhet

I 2020 var 1 878 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen finansierings- og forsikringsvirksomhet. Dette tilsvarer 0,9 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Dette er en bransje som har hatt en svak vekst i sysselsettingen de siste årene, samtidig viser Bedriftsundersøkelsen en relativt optimistisk næring. Sysselsettingen har over tid vært preget av overgangen til digitale løsninger.

Det forventes en beskjedne økning på 0,5 i både 2021 og 2022.

Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting

I 2020 var 19 522 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting. Dette tilsvarer 9,8 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Næringsgruppen består av blant annet regnskapsfirmaer, bemanningsbyråer, arkitekter og rengjøringsbyråer, men også kommunale tjenester knyttet til drift og vedlikehold av bygningsmasse.

Sysselsettingsutviklingen de siste årene har variert mye innad i denne næringsgruppen. Eksempelvis har veterinærtjenester, tjenester tilknyttet eiendomsdrift samt juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting hatt vekst, mens arbeidskrafttjenester, reisebyråer og reisearrangører, utleie og leasingvirksomhet samt forskning og utviklingsarbeid hatt en reduksjon i antall sysselsatte. Utviklingen henger tett sammen med pandemien og smittevernstiltak i samfunnet. Næringen kom positivt ut samlet sett i Bedriftsundersøkelsen.

Det forventes en økning på 1,3 prosent i 2021 og én prosent i 2022.

Offentlig forvaltning

I 2020 var 11 349 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen offentlig forvaltning. Dette tilsvarer 5,7 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Virksomheter i kategorien inkluderer blant annet kommuner, politiet, skatteetaten, Statsforvalteren og fengsler. Næringen hadde en økning i antall sysselsatte fra 2019 til 2020. Innen eksempelvis NAV ble det midlertidig ansatt en vesentlig andel for å håndtere konsekvensene av smittevernstiltakene under pandemien samtidig som næringen er den mest negative i Bedriftsundersøkelsen.

Det forventes en negativ utvikling på 0,5 prosent i 2021 og en uendret situasjon i 2022.

Undervisning

I 2020 var 15 990 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen undervisning. Dette inkluderer all undervisning fra grunnskole til universitetsnivå. Dette tilsvarer 8 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Næringen hadde en nedgang i antall sysselsatte fra 2019 til 2020, noe som kan ha sammenheng med smittevernstiltak under pandemien. Nasjonale sysselsettingstall fra SSB viser en tendens til økende sysselsetting i 2021.

Det forventes en liten økning på 0,2 prosent i 2021 og deretter uendret i 2022.

Helse- og sosialtjeneste

I 2020 var 45 025 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen helse- og sosialtjeneste. Dette tilsvarer 22,6 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Dette er den største næringen i fylket og omfatter blant annet sykehus, kommunale sykehjem, tannhelsetjenester, og barnehager. Det har vært en jevn vekst i næringen de siste årene og med en aldrende befolkning med økende behov for helsetjenester er det grunn til å tro at denne utviklingen vil fortsette.

Det forventes en økning i sysselsettingen på 0,5 prosent både i 2021 og 2022.

Personlig tjenesteyting

I 2020 var 7 146 personer bosatt i Vestfold og Telemark, sysselsatt innen personlig tjenesteyting. Dette tilsvarer 3,6 prosent av den totale sysselsettingen i fylket. Aktører innenfor denne næringen

inkluderer blant annet museer, biblioteker, fornøylesparker, fagforeninger, vaskerier og treningssentre. Næringen hadde en nedgang i antall sysselsatte fra 2019 til 2020, noe som sannsynligvis har sammenheng med smittevernstiltak under pandemien. Ifølge bedriftsundersøkelsen forventer næringen en svak økning i sysselsettingen.

Det forventes en økning på én prosent både i 2021 og 2022.

Næring	2020	Prognose 2021	Prognose 2022
Jordbruk, skogbruk og fiske	3368	3402	3402
Bergverk og utvinning	2671	2698	2725
Industri samlet	20027	20320	20534
Av dette:			
Nærings- og nytelsesmidler	3338	3305	3272
Tekstil- og lærvarer	249	249	249
Trevarer	992	1012	1027
Treforedling og grafisk prod.	402	402	402
Petroleum og kjemisk prod.	3732	3881	3998
Prod. av annen industri	1429	1472	1487
Prod. av metallvarer	3283	3316	3349
Prod. av maskiner og utstyr	3413	3447	3482
Prod. av elektriske og optiske produkter	3189	3237	3269
Elektrisitet, vann og renovasjon	2725	2780	2835
Bygge- og anleggsvirksomhet	19750	19948	20147
Varehandel, motorvognreparasjoner	28238	28520	28435
Transport og lagring	8792	8704	8704
Overnattings- og serveringsvirksomhet	5311	5311	5470
Informasjon og kommunikasjon	5420	5691	5719
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	1878	1887	1897
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tj.	19522	19776	19974
Offentlig forvaltning	11349	11292	11292
Undervisning	15990	16022	16022
Helse- og sosialtjeneste	45025	45250	45476
Personlig tjenesteyting	7146	7217	7290
Uoppgitt	1718	1718	1718
Total	198930	200536	201639

Tabell 2: Forventet sysselsettingsutvikling i 2021 og 2022

2.5 Forventet sysselsettingsutvikling

Den forventede sysselsettingsutviklingen baserer seg på trendene det siste året i sysselsetting og ledighet i hver næring. I tillegg er bedriftenes egne forventinger til sysselsettingen fremover lagt inn. Dette har vi kombinert med de generelle makroøkonomiske utsiktene til norsk økonomi.

Ved å oppsummere forventningene til sysselsetting fra tabell 2, får vi samlet forventet etterspørsel i 2021 og 2022. Samlet sett gir dette en økning i etterspørselen etter arbeidskraft i fylket tilsvarende 0,8 prosent i 2021 og deretter 0,6 prosent i 2022.

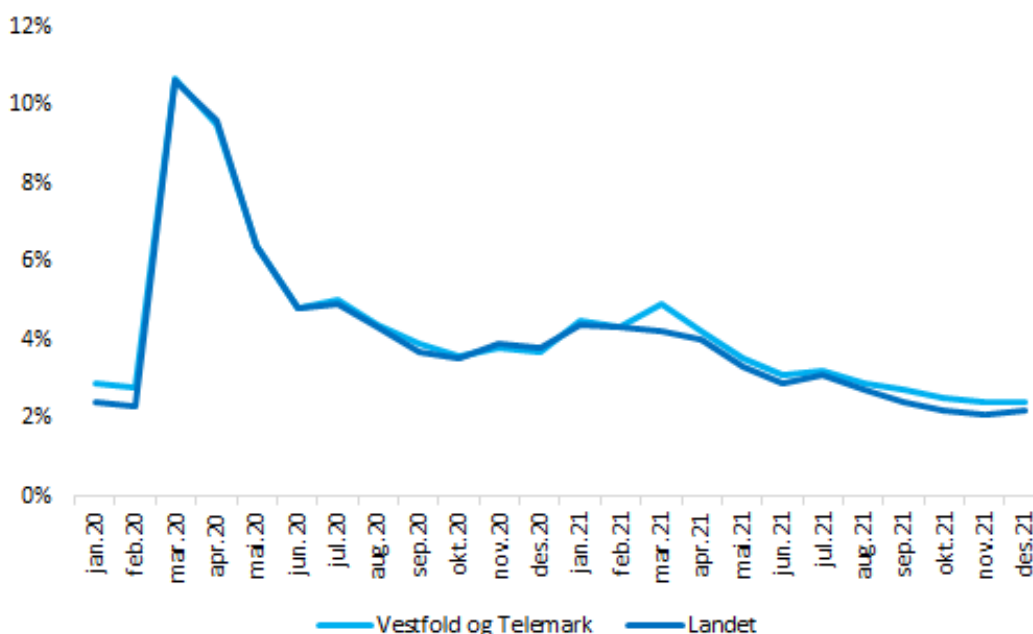
3 Tilbudssiden i arbeidsmarkedet

3.1 Utvikling i antall arbeidsledige

Ved midten av desember 2021 var det registrert 9 508 arbeidssøkere i Vestfold og Telemark. Dette er personer som enten er helt ledige, delvis ledige eller på tiltak. Sammenlignet med desember 2020 er dette en nedgang på 4 822 personer. Det er en nedgang i alle gruppene. De nye smittevernstiltakene regjeringen la frem i desember vil sannsynligvis medføre en økning i arbeidsledigheten igjen.

3.2 Helt ledige

Ved midten av desember 2021 var ledigheten i Vestfold og Telemark 2,4 prosent mot 2,2 prosent på landsbasis. Ledigheten har siden mars 2020 vært en konsekvens av smittevernstiltak i forbindelse med pandemien, men er nå på et tilnærmet normalt nivå.

Figur 1: Andel helt ledige av arbeidsstyrken i Vestfold og Telemark samt landet

3.3 Arbeidsstyrken

Arbeidsstyrken er summen av alle sysselsatte og arbeidsledige målt ved arbeidskraftundersøkelsen til SSB (AKU), og utgjør tilbudet av arbeidskraft. Hvor stor arbeidsstyrken er, avhenger av størrelsen på den yrkesaktive befolkningen (15 – 74 år) og hvor stor andel av den yrkesaktive befolkningen som til enhver tid er i arbeidsstyrken. Andelen av den yrkesaktive befolkningen som er i arbeidsstyrken kalles for yrkesfrekvens.

For å beregne fremtidig folkemengde i Vestfold og Telemark tar vi utgangspunkt i framskrivingsmodell MMMM fra SSB. Denne modellen brukes ved middels nasjonal vekst med forutsetninger om middels fruktbarhet, middels levealder, middels innenlands mobilitet og middels netto innvandring. Anslagene for befolkningen i 2022 er vist i tabell 3:

Aldersgrupper	Befolkning 2020	Befolkning 2021	Befolkning 2022
15-19 år	25299	25062	24627
20-24 år	24514	24122	24081
25-29år	24170	23884	23637
30-39år	49908	50993	51222
40-49år	55994	55333	54202
50-59år	58676	59370	60031
60-74 år	75498	76437	76105
I alt	314059	315201	313905

Tabell 3: Faktisk befolkning per 1. januar 2020 og 2021 samt fremskrevet befolkning per 1. januar 2022. SSB tabell 07459.

Som tidligere nevnt påvirkes arbeidsstyrken både av befolkningsendringer og endringer i yrkesfrekvens. Endringer i yrkesfrekvens kan igjen være påvirket av blant annet etterspørselen etter arbeidskraft, utdanningsfrekvens, innvandring, endringer i tiltaksnivået, nivået på helse relaterte ytelser eller pensjonsalder.

Selv om yrkesfrekvensen de siste årene har vært relativt stabil har den i et lengre perspektiv (2011) hatt en synkende trend. Tidligere har man sett at yrkesfrekvensen har gått opp når ledigheten har vært fallende. Nedgangen har vært markant i de yngste aldersgruppene. Dette kan ha sammenheng med at flere tar høyere utdanning. Samtidig ser vi at uføreraten øker i de yngste aldersgruppene og at andelen unge uføre er høy i Vestfold og Telemark, sammenlignet med landet for øvrig.

Videre har yrkesfrekvensen sammenheng med forholdene på arbeidsmarkedet, blant annet hvorvidt arbeidssøkerne møter arbeidsgivernes ulike krav. Analyser viser at det er lavere utdanningsnivå i Vestfold og Telemark i forhold til landet. Personer uten utdanning og/eller arbeidspraksis vil ha problemer med å få innpass på arbeidsmarkedet, og noen vil melde seg ut av arbeidsmarkedet av den grunn.

I prognosen fremskrives yrkesfrekvensene for de ulike aldersgrupper. Det hersker stor usikkerhet om hvordan yrkesfrekvensene vil utvikle seg fremover. NAV Vestfold og Telemark har fremskrevet yrkesfrekvensen basert på gjennomsnittlig prosentvis utvikling de siste årene, korrigert i enkelte aldersgrupper. Det antas dermed at yrkesfrekvensen for 2021 og 2022 blir henholdsvis 65,7 og 65,8 prosent.

Aldersgrupper	2019	2020	2021	2022
15-19	39,88 %	37,5 %	37,1 %	37,0 %
20-24	67,09 %	65,1 %	65,0 %	65,0 %
25-29	79,14 %	78,3 %	79,0 %	78,0 %
30-39	86,63 %	85,8 %	85,1 %	85,0 %
40-49	84,30 %	84,5 %	84,0 %	84,0 %
50-59	81,65 %	81,7 %	80,0 %	80,0 %
60-74	34,00 %	34,8 %	34,1 %	32,0 %
I alt 15-74 år	66,77 %	66,5 %	65,7 %	65,8 %

Tabell 4: Yrkesfrekvens for de ulike aldersgruppene, fremskrevet for 2020, 2021 og 2022.

Framskrivning av arbeidsstyrken

For å framskrive arbeidsstyrken tar vi utgangspunkt i SSB sitt middelalternativ for befolkningsframskrivinger.

Metode for framskrivinger

Arbeidsstyrken framkommer ved å multiplisere forventet yrkesfrekvens med befolkningsprognoser for hver aldersgruppe.

$$A^{t+1} = \sum_i^n B_i^{t+1} * Y_i^{t+1}$$

Der

A^{t+1} : Beregnet total arbeidsstryke i t + 1

B_i^{t+1} : Befolkning i t + 1 i aldersgruppe i

Y_i^{t+1} : Forventet yrkesfrekvens i t + 1 for aldersgruppe i

Aldersgrupper	2019	2020	2021	2022
15-19	10230	9487	9294	9112
20-24	16787	15959	15679	15653
25-29	19380	18925	18868	18437
30-39	42438	42821	43395	43539
40-49	47931	47315	46480	45530
50-59	47177	47938	47496	48025
60-74	25408	26288	26027	24354
Totalt	209351	208734	207239	206670

Tabell 5: Arbeidsstyrke for de ulike aldersgruppene for 2019, samt prognoser for 2020, 2021 og 2022.

I perioden 2012 til 2019 har arbeidsstyrken i Vestfold og Telemark variert fra minus 1 400 til pluss 1 700. Befolkningen har i samme tidsrom økt med mellom 1 300 til over 3 000 personer hvert år. I utgangspunktet burde arbeidsstyrken øke når befolkningen øker, men i denne perioden har befolkningen økt mest i den eldste aldersgruppen. Dette er den aldersgruppen med lavest yrkesfrekvens og dermed har vi ikke sett tilsvarende økning i arbeidsstyrken.

Framskrivningene viser at befolkningen i fylket fortsette å øke mest i de eldste aldersgruppene. Dette vil sannsynligvis påvirke arbeidsstyrken i negativ retning. I tillegg forventer vi at pandemien fører til at en gruppe mennesker vil trekke seg ut av arbeidsstyrken, enten på kort eller lang sikt. Økt arbeidsledighet kan føre til at de med lavest tilknytning til arbeidsmarkedet trekker seg helt ut. I tillegg antar vi at en gruppe mennesker velge å gå ut av arbeidsmarkedet på kort sikt, enten for å studere eller gjøre noe annet til arbeidsmarkedet bedres igjen.

	2019	2020	2021	2022
Befolkning 15 - 74 år	313519	314059	315201	313905
Arbeidsstyrke	209351	208734	207239	206670
Arbeidsstyrkeutvikling	1221	-618	-1494	-569
Yrkesfrekvens	66,8 %	66,5 %	65,7 %	65,8 %

Tabell 6: Utvikling i befolkning og arbeidsstyrke i Vestfold og Telemark, 2019 samt prognoser for 2020, 2021 og 2022, SSB.

3.4 Pendling

I 4.kvartal 2020 var det ifølge SSB 18 3035 lønnstakere som arbeidet i Vestfold og Telemark, imens 19 8929 lønnstakere hadde bosted i fylket. Dette gir en netto utpendling på 15 894 personer. Fra 2017 til 2019 har både antall inn pendlere og ut pendlere økt, men i 2020 var det en nedgang i begge grupper hvor reduksjonen var størst i gruppen lønnstakere som hadde bosted i fylket. Sannsynligvis henger utviklingen også sammen med pandemien og smittevernstiltak i samfunnet.

Netto utpendlingen i seg selv vil ikke påvirke arbeidsstyrken, men kan påvirke utviklingen i den registrerte ledigheten i fylket. Det høye antallet ut pendlere viser at det er arbeidsmuligheter i andre fylker og at arbeidssøkerne viser høy grad av mobilitet. Siljan har høyest netto utpendling i fylket etterfulgt av Færder, Holmestrand og Drangedal.

Fleksible arbeidsplasser, boligpriser og bedre kollektivtransport faktorer som trekker i retning økt pendling. Samtidig vil økt etterspørsel etter arbeidskraft i Vestfold og Telemark redusere behovet for pendling.

Vi antar at netto pendling vil øke med 370 i 2021 og 363,5 i og 2022.

Det må understrekes at en framskrivning utført på denne måten bringer et betydelig usikkerhetsmoment inn i prognosen. Det er imidlertid heftet stor usikkerhet også til andre metoder eller til det å holde nettoutpendlingen konstant.

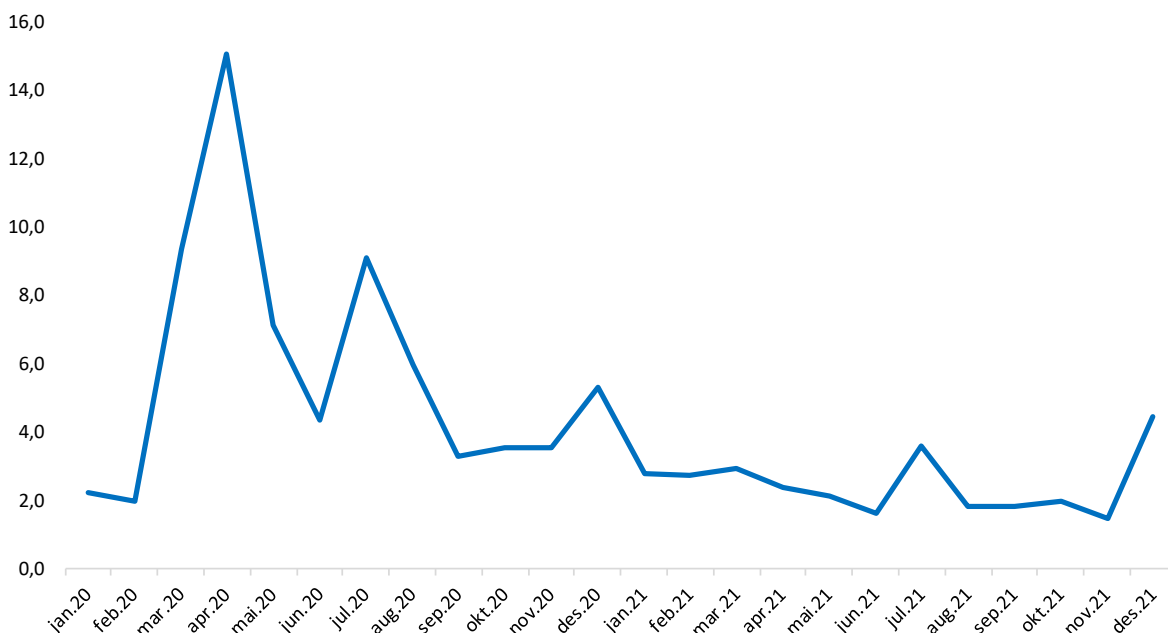

4 Tilpasningen på arbeidsmarkedet

4.1 Stramheten i arbeidsmarkedet

Ved å se etterspørselen i sammenheng med tilbudet, får vi gode indikasjoner på eventuelle trender i arbeidsmarkedet. Arbeidsmarkedets stramhet er en indikator på hvor lett eller vanskelig det er for den enkelte arbeidssøker å finne nytt arbeide, samtidig som den sier noe om arbeidsgiveres rekrutteringsmuligheter. Vi tar antall arbeidssøkere dividert med antall stillinger. En høyere tall angir flere arbeidssøkere per stilling. Eksempelvis vil en stramhet på tre bety at det er tre arbeidssøkere per stillingen.

I januar 2020 var det 2 søkere per utlyst stilling og i januar 2021 var det 3. Det er sesongvariasjoner når det gjelder både arbeidssøkere og utlyste stillinger samtidig som pandemien har hatt en stor påvirkning på de to sistnevnte.

Figur 2: Stramhet i Vestfold og Telemark januar 2020 til desember 2021

4.2 Rekrutteringsproblemer

Resultatene fra Bedriftsundersøkelsen 2021 tyder på virksomhetene i Vestfold og Telemark opplever noe reduserte rekrutteringsproblemer sammenlignet med i fjor. 14 prosent av virksomhetene oppgir at de har problemer med å rekruttere relevant arbeidskraft mot 16 prosent i 2020.

Rekrutteringsproblemer er størst innen helse og sosialtjeneste, bygge- og anleggsvirksomhet samt industrien.

Estimert har bedriftene i Vestfold og Telemark en mangel på 3 430 personer, størst mangel er det på sykepleiere, snekkere og tømrere samt helsefagarbeidere.

5 Prognose over registrert ledighet

5.1 Tiltaksnivå

Arbeidssøkerne hos NAV består av helt ledige, delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak. I denne analysen beregner vi primært antall helt ledige. Dette er et tall som imidlertid kan variere på bakgrunn av volumet på arbeidsmarkedstiltakene, som både er et resultat av behov og antall plasser som tildeles fylkene av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Disse er arbeidssøkere og vil med det telle med i arbeidsstyrken. Det må derfor korrigeres for endringer i tiltaksnivået ved framskrivningen av antall helt ledige.

Gjennomsnittlig antall tiltaksplasser i 2021 var 1 204. På bakgrunn av den nasjonale forventningen om redusert ledighet fra Arbeids og velferdsdirektoratet i forhold til unntaksåret 2021, sammen med at Vestfold og Telemark har holdt et høyt aktivitetsnivå på tiltaksplasser i 2021 som har overgått budsjett for 2021, legges det opp til færre budsjetterte tiltaksplasser i 2022.

Vi forventer at det i gjennomsnitt for hele 2022 blir 1 139 tiltaksplasser.

5.2 Prognose over registrert ledighet

Prognosen over registrert ledighet tar utgangspunkt i en såkalt balanselikning for arbeidsmarkedet;

$$\text{Arbeidsstyrken} = \text{Etterspørsel} + \text{Nettoutpendling} + \text{Tiltaksnivå} + \text{Helt ledig}$$

Endringene i alle verdier med unntak av ledigheten har vi allerede beregnet over for årene 2021 og 2022. Vi forventer en reduksjon i arbeidsstyrken på - 1494,5 personer i 2021 og en videre reduksjon i arbeidsstyrken på omtrent -569 personer i 2022. Sysselsettingen forventer vi vil øke med 1606 personer i 2021, og deretter øke med 1103 personer i 2022. Videre antar vi at netto utpendling vil øke noe sammenlignet med dagens nivå.

NAV Vestfold og Telemark antar videre at ledigheten vil reduseres med ca 1 person dersom tiltaksnivået reduseres med to. Estimert økning i tiltaksnivå for 2021 er 265 og for 2022 en reduksjon med -65 tiltaksplasser i gjennomsnitt.

2021

$$-1494,5 = 1606 + 370 + 132,5 - 3603$$

2022

$$-569 = 1103 + 363,5 - 32,5 - 2003$$

Vi antar at gjennomsnittlig antall helt ledige i 2022 blir 5 088 personer.

	2020	2021	2022
Januar	6 082	9 332	5 500
Februar	5 870	8 915	5 350
Mars	22 112	10 312	5 300
April	19 720	8 813	5 100

Mai	13 375	7 275	5 100
Juni	10 010	6 430	5 000
Juli	10 401	6 748	5 100
August	9 160	6 051	5 000
September	8 101	5 623	4 800
Oktober	7 638	5 299	4 900
November	7 894	4 988	4 900
Desember	7 755	5 097	5 000
Faktisk/ forventet gj.snitt.	10 677	7 074	5 088

Tabell 7: Registrert og forventet antall helt ledige i prognoseperioden (sistnevnte i kursiv).

Det er ikke beregnet sannsynlighetsfordeling på prognosen, men vi understreker igjen at det alltid er knyttet stor usikkerhet rundt flere faktorer i analysen.